

Nautički turizam u Hrvatskoj

Crnobori, Ivan

Undergraduate thesis / Završni rad

2023

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Pula / Sveučilište Jurja Dobrile u Puli**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:137:128853>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-08-08**

Repository / Repozitorij:

[Digital Repository Juraj Dobrila University of Pula](#)

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“

IVAN CRNOBORI

NAUTIČKI TURIZAM U HRVATSKOJ

Završni rad

Pula, 2023.

Sveučilište Jurja Dobrile u Puli
Fakultet ekonomije i turizma „Dr. Mijo Mirković“

IVAN CRNOBORI

NAUTIČKI TURIZAM U HRVATSKOJ

Završni rad

JMBAG: 0303087970, redoviti student

Studijski smjer: Turizam

Predmet: Ekonomika turizma

Znanstveno područje: Društvene znanosti

Znanstveno polje: Ekonomija

Znanstvena grana: Turizam

Mentor: izv. prof. dr. sc. Tamara Floričić

Pula, rujan, 2023.

IZJAVA O AKADEMSKOJ ČESTITOSTI

Ja, dolje potpisani _____, kandidat za prvostupnika _____ovime izjavljujem da je ovaj Završni rad rezultat isključivo mogega vlastitog rada, da se temelji na mojim istraživanjima te da se oslanja na objavljenu literaturu kao što to pokazuju korištene bilješke i bibliografija. Izjavljujem da niti jedan dio Završnog rada nije napisan na nedozvoljen način, odnosno da je prepisan iz kojega necitiranog rada, te da ikoji dio rada krši bilo čija autorska prava. Izjavljujem, također, da nijedan dio rada nije iskorišten za koji drugi rad pri bilo kojoj drugoj visokoškolskoj, znanstvenoj ili radnoj ustanovi.

Student

_____

U Puli, _____, _____ godine

IZJAVA
o korištenju autorskog djela

Ja, _____ dajem odobrenje Sveučilištu Jurja Dobrile u Puli, kao nositelju prava iskorištavanja, da moj završni rad pod nazivom _____ koristi na način da gore navedeno autorsko djelo, kao cjeloviti tekst trajno objavi u javnoj internetskoj bazi Sveučilišne knjižnice Sveučilišta Jurja Dobrile u Puli te kopira u javnu internetsku bazu završnih radova Nacionalne i sveučilišne knjižnice (stavljanje na raspolaganje javnosti), sve u skladu s Zakonom o autorskom pravu i drugim srodnim pravima i dobrom akademskom praksom, a radi promicanja otvorenoga, slobodnoga pristupa znanstvenim informacijama.

Za korištenje autorskog djela na gore navedeni način ne potražujem naknadu.

U Puli, _____ (datum)

Potpis

_____

Sadržaj

1. Uvod	7
2. Nautički turizam	8
2.1. Značenje i pojam nautičkog turizma	8
2.1.1. <i>Zakonodavna definicija</i>	9
2.1.2. <i>Preskriptivna definicija</i>	10
2.2. Posebne karakteristike nautičkog turizma	11
2.2.1. <i>Poslovanje u uvjetima koncesije</i>	11
2.2.2. <i>Poslovanje u uvjetima sezonalnosti</i>	12
3. Podjela nautičkog turizma	14
3.1. Luke nautičkog turizma	15
3.2. Charter	16
3.3. Cruising	18
4. Nautički turizam Hrvatske	19
4.1. Nautički turizam u Hrvatskoj i ključni pokazatelji	19
4.2. Razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj	22
5. Nautički turizam u Istarskoj županiji	24
5.1. Istra	24
5.2. Pregled nautičkog turizma u Istarskoj županiji	25
5.2.1. <i>Poreč</i>	25
5.2.2. <i>Umag</i>	27
5.2.3. <i>Rovinj</i>	27
5.2.4. <i>Pula</i>	28
5.2.5. <i>Medulin</i>	29
5.3. SWOT analiza nautičkog turizma u Istri	29
6. Nautički turizam Južne Istre - istraživanje	31
6.1. Metodologija istraživanja	31

6.2. Rezultati istraživanja	32
7. Zaključak.....	36
Literatura	38
Popis tablica.....	39
Sažetak	40
Summary.....	40

1. Uvod

U današnjem dinamičnom svijetu, turizam igra ključnu ulogu u ekonomiji mnogih zemalja te predstavlja značajan izvor prihoda i zapošljavanja. U tom kontekstu, nautički turizam se ističe kao jedna od važnih grana turističke industrije, posebno u obalnim regijama poput Hrvatske.

Ovaj završni rad istražuje ključne aspekte nautičkog turizma u kontekstu Hrvatske, s posebnim fokusom na Istarsku županiju. Cilj rada je analizirati nautički turizam u Hrvatskoj kako bi se razumjelo njegovo gospodarsko djelovanje i utjecaj na destinacije. Kroz temeljito istraživanje, rad analizira društvene i ekonomske aspekte nautičkog turizma, procjenjuje njegov doprinos lokalnim zajednicama i gospodarstvu te identificira izazove i mogućnosti koje se javljaju u suvremenom kontekstu.

Uvod predstavlja temu i ciljeve istraživanja. Poglavlje 2 detaljno analizira pojam nautičkog turizma, pružajući pregled zakonodavne i preskriptivne definicije te istražuje posebne karakteristike nautičkog turizma, uključujući poslovanje u uvjetima koncesije i sezonalnosti. Poglavlje 3 se bavi podjelom nautičkog turizma, istražujući luke nautičkog turizma, čarter i cruising. Nakon toga, poglavlje 4 analizira razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj, dok se poglavlje 5 usredotočuje na nautički turizam u Istarskoj županiji. Poglavlje 6 predstavlja rezultate istraživanja nautičkog turizma u Južnoj Istri, uključujući metodologiju istraživanja i analizu dobivenih rezultata.

Kroz ovo istraživanje, rad nastoji dati doprinos boljem shvaćanju uloge i utjecaja nautičkog turizma u kontekstu cjelokupnog turističkog pejzaža Hrvatske, istražujući kako ovaj sektor može dalje prosperirati, uvažavajući kako globalne trendove tako i lokalne resurse.

2. Nautički turizam

2.1. Značenje i pojam nautičkog turizma

Nautički turizam je oblik turizma koji se temelji na korištenju plovila, brodova, jahti, jedrilica ili drugih vodenih prijevoznih sredstava kako bi se istraživali obalni krajolici, otoci i druga prirodna bogatstva na moru. Ovaj oblik turizma usmjeren je na pružanje iskustava na vodi, uključujući jedrenje, ronjenje, ribolov, plivanje i druge nautičke aktivnosti.

Izvorna riječ *nautika* grčkog je porijekla i označava vještinu plovidbe, dok se u današnje vrijeme najčešće izražava pojmom navigacija. Samim time, može se zaključiti da su već drevni Grci poznavali pojam plovidbe. (Ivošević, 1995)

Prema Lukoviću, nautički turizam je interdisciplinarno turistički fenomen s izraženom pomorskom komponentom. Autor također ističe dvije vrste definicija nautičkog turizma:

1. Zakonodavna ili legislativna
2. Preskriptivna ili propisujuća

Ovdje je potrebno napomenuti da Hrvatska, za razliku od nekih razvijenih zemalja Europe, dopušta zakonodavstvu definiranje nautičkog turizma. (Luković, T. i sur., 2015.)

Ključni elementi nautičkog turizma uključuju marinu, sidrišta, privezišta, suhe marine, jahte, brodice i druge plovne objekte. Ova vrsta turizma ne samo da omogućava posjetiteljima istraživanje različitih destinacija iz perspektive mora, već i stvara potražnju za uslugama vezanim uz plovila, poput popravaka, održavanja, obuke i ostalih pratećih usluga. U mnogim obalnim zemljama, uključujući Hrvatsku, nautički turizam predstavlja značajan gospodarski sektor, doprinoseći prihodima, zapošljavanju i promociji destinacija. Nautički turizam također ima potencijal poticanja održivog razvoja, ali zahtijeva pažljivo upravljanje kako bi se osiguralo očuvanje ekosustava i zaštita okoliša koji ga okružuju.

Nautički turizam obuhvaća različite ekonomske grane i aktivnosti (pomorske djelatnosti, smještaj na brodovima, iznajmljivanje brodova, brodogradilišta itd.) i usko je povezan s lukama nautičkog turizma.

2.1.1. Zakonodavna definicija

Zakonsko reguliranje nautičkog turizma je definirano „Zakonom o pružanju usluga u turizmu“ (N.N. 130/2017). U članku 84. navedeno je: „Nautički turizam je plovidba i boravak turista (nautičar ili putnik) na plovnim objektima (jahta, brodica ili brod) za osobne potrebe ili gospodarsku djelatnost, kao i boravak u lukama nautičkog turizma i nautičkom dijelu luka otvorenim za javni promet, radi odmora, rekreacije i krstarenja.“ (Hrvatski sabor, 2017) Ovaj način definiranja ima svrhu reguliranja i definiranja nautičkog turizma kao gospodarske djelatnosti, čime se zakonski definira način gospodarenja.

U nastavku, obrazloženo je tko se i kako može baviti nautičkim turizmom. U članku 85. istog zakona definiraju se i grupiraju usluge nautičkog turizma kao:

1. usluge korištenja veza, prihvat i smještaj plovnih objekata s turistima – nautičarima ili bez turista – nautičara koji borave na njima
2. usluge čartera – usluge korištenja plovnih objekata s posadom ili bez posade, s pružanjem ili bez pružanja usluge smještaja i/ili prehrane, radi odmora, rekreacije i krstarenja nautičara
3. organiziranje putovanja u paket-aranžmanu ili izleta na plovnim objektima nautičkog turizma
4. prihvat, čuvanje i održavanje plovnih objekata na vezu u moru i na suhom vezu
5. uređenje i pripremanje plovnih objekata
6. druge usluge za potrebe turista

Ovakva definicija jasno obuhvaća mnoge aspekte nautičkog turizma, od smještaja i rekreacije do organiziranih izleta i održavanja plovnih objekata. Naglašava se i važnost uređenja i pripreme plovnih objekata, što ukazuje na potrebu za sigurnošću i funkcionalnošću brodova kako bi turisti mogli sigurno i uživati u svojim iskustvima na moru.

Važno je napomenuti i da ovakva zakonodavna regulacija nautičkog turizma ima svoju prisilnu dimenziju, s kaznenim odredbama koje su ugrađene kako bi osigurale poštivanje pravila i standarda. To dodatno osnažuje važnost usklađivanja sa zakonima i propisima u cilju održavanja sigurnosti i kvalitete u sektoru nautičkog turizma.

2.1.2. Preskriptivna definicija

Druga vrsta definicija nautičkog turizma naziva se preskriptivna i njihovo neprihvatanje ne rezultira kaznom, već isključenjem iz grupe. Prema Rječniku turizma, nautički turizam je „naziv za poseban oblik turizma u kojem dominiraju plovidba i boravak turista u vlastitom ili tuđem plovilu te različite nautičke aktivnosti u turističke svrhe i radi razonode“ (Čavlek & Vikonić, 2001). Navedena definicija sadrži deskriptivne i konceptualne elemente, što ukazuje na nedostatak spoznaje donosioca o osnovnim karakteristikama nautičkog turizma.

Kako bi se izdvojila sveobuhvatna preskriptivna definicija nautičkog turizma, potrebno je prije svega definirati pojam turizma. Prema istraživačima W. Hunzikeru i K. Kraftu, turizam je „skup odnosa i pojava koje proizlaze iz putovanja i boravka posjetitelja nekog mjesta, ako se tim boravkom ne zasniva stalno prebivalište i ako s takvim boravkom nije povezana nikakva njihova gospodarska djelatnost“. Iz ovoga, moguće izvesti preskriptivnu definiciju nautičkog turizma koja glasi: „Nautički turizam je ukupnost aktivnosti i odnosa koji su uzrokovani boravkom turista-nautičara u lukama nautičkog turizma ili izvan njih, te korištenjem plovnih objekata, kao i drugih objekata vezanih za nautičku turističku djelatnost, radi rekreacije, sporta, razonode i drugih potreba.“ (Luković, T. i sur., 2015.)

Za razliku od definicije prema „Rječniku turizma“, ova definicija sadrži realne, nominalne i konceptualne elemente definicije, iz razloga što pojašnjava značenje riječi i suštinu stvari, te određuje njegov sadržaj. U definiciji je uključen izraz "i druge potrebe" uz sport, rekreaciju i razonodu, iz razloga što se potražnja i priroda tih potreba svakodnevno mijenja. Uz pojam "plovila", definicija također uključuje "i drugih objekata vezanih za nautičko-turističku djelatnost", s obzirom na širenje i diversifikaciju same aktivnosti kroz raznovrsne pravce. Umjesto izraza "plovidba", koristi se riječ "korištenje", što je sveobuhvatnije i samim time primjenjivije situaciji.

2.2. Posebne karakteristike nautičkog turizma

2.2.1. Poslovanje u uvjetima koncesije

Nautički turizam vrlo često uključuje poslovanje unutar koncesija, odnosno subjekti nautičkog turizma svoju djelatnost obavljaju u uvjetima koncesije. Oni dobivaju pravo korištenja određenog dijela obale ili marine od strane države ili lokalnih vlasti. Prava koncesije mogu biti dodijeljena na temelju natječaja ili posebnih uvjeta te često uključuju obveze za održavanje i upravljanje infrastrukturom, pružanje usluga nautičkim turistima te plaćanje naknade ili koncesijskog doprinosa vlastima.

Svrha koncesije je prirodne resurse nekog lokaliteta staviti u gospodarsku funkciju tako što pridonose razvoju, istovremeno osiguravajući njihovu očuvanost za buduće generacije. Radi se o vrlo vrijednim resursima koje država kao takve zaštićuje posebnim zakonima. Međutim, koncesija ima i svoje negativne strane. S gospodarskog aspekta, loše strane koncesije mogu se sagledati u kontekstu investiranja. Na primjer, koncesije marina na pomorskom dobru, koje se u svim državama Europe daju na 30 ili 35 godina, imaju za posljedicu da se u posljednjem desetljeću investicije obustavljaju jer postaju neisplative. Uzrok tomu je glavna premisa koncesije: „kad koncesija istekne, nitko ne garantira korisniku koncesije da će se ona produžiti na narednih 30 ili 35 godina“. (Luković, T. i sur., 2015.)

S obzirom na činjenicu da je koncesija ključni pravni okvir putem kojeg se ostvaruje ekonomska iskoristivost pomorskog dobra, postojala je potreba za bitnim promjenama u postojećem Zakonu. Stoga je donesena odluka o izradi novog Zakona kako bi se izbjegle potencijalne nejasnoće u primjeni i pravna nesigurnost.

Novim Zakonom o pomorskom dobru i morskim lukama (N.N. 83/2023 koji je stupio na snagu 18.7.2023. godine) mijenja se postupak za davanje koncesija na pomorskom dobru radi usklađenja sa Zakonom o koncesijama, uvodi se institut koncesije na zahtjev, uvodi se dužnost davatelja koncesije na provođenje prethodnih radnji, o kojima ovisi pokretanje pripremnih radnji za davanje koncesije sukladno postupcima i radnjama određenim Zakonom o koncesijama te se ukidaju koncesijska

odobrenja, a uvode dozvole, koje daje predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave na temelju javnog natječaja na rok od pet godina. (Hrvatski Sabor, 2023)

2.2.2. Poslovanje u uvjetima sezonalnosti

Unatoč tome što je sezonalnost izražena osobina turizma općenito, a posebice nautičkog turizma, ne postoji veliki broj znanstvenog istraživanja na tu temu. Međutim, dostupni radovi naglašavaju visok stupanj sezonalnosti u nautičkom turizmu u Hrvatskoj i širom Mediterana. U usporedbi s osnovnim oblicima turizma, nautički turizam, pogotovo kada se promatraju njegove osnovne podkategorije, pokazuje značajno izraženiji koeficijent sezonalnosti.

Sezonalnost ima svoju pozitivnu, ali i negativnu stranu. Pozitivnim se može ocijeniti turistički period godine koji se naziva "mrtva sezona", što obuhvaća razdoblje nakon turističke sezone na obali hrvatskog Jadrana, počevši od studenog/prosinca i sve do Uskrsa. U ovom vremenskom razdoblju provode se važne aktivnosti kao što su obnova i renovacija turističkih objekata te komunikacija s tržištem kako bi se pripremili za nadolazeću turističku sezonu. Pripreme za sljedeću turističku sezonu često obuhvaćaju aktivnosti usmjerene prema tržištu i analizi turističke potražnje. Negativni aspekt turističke sezonalnosti, posebno u kontekstu nautičkog turizma, uglavnom se manifestira kroz izazove u poslovanju subjekata unutar nautičke industrije. Nakon završetka glavne sezone, dolazi period posezone koji zahtijeva od menadžmenta gospodarskih subjekata nautičkog turizma da osmisli strategije za suočavanje s tim izazovima te da se pripremi za nadolazeću sezonu.

Kod luka nautičkog turizma, "mrtva sezona" obično podrazumijeva sužavanje gospodarskih aktivnosti i smanjenje radne snage, što često uključuje otpuštanje dijela zaposlenika. U slučaju sidrišta, gospodarske aktivnosti gotovo prestaju, a zadržavaju se samo najnužniji zaposlenici. Sličan uzorak primijenjen je i kod privezišta. U suhim marinama, "mrtva sezona" predstavlja vremenski period u kojem vlasnici plovila često provode popravke i održavanje svojih plovila. Aktivnosti su u to vrijeme intenzivnije nego tijekom ljetnih mjeseci. Osoblje suhih marina se brine o plovilima i udovoljava željama i potrebama vlasnika, što je u skladu s osnovnom svrhom suhih marina propisanom zakonom.

Odlagališta, unatoč nejasnoćama u regulativi, kao i privezišta, tijekom mrtve sezone imaju ulogu čuvanja plovila i tada su u punom pogonu. U slučaju marina, način kako se nose s mrtvom sezonom varira ovisno o njihovoj lokaciji. Marine smještene na otocima, osobito one koje nemaju mogućnost osigurati zaštićene vezove za plovila ili prihvat na stalnom vezu, često zatvaraju svoje usluge sve do Uskrsa. Marine smještene u gradovima, kao što je primjerice Split, ostaju otvorene tijekom cijele godine, a broj zaposlenika gotovo se ne smanjuje. S druge strane, marine smještene u manjim mjestima često se suočavaju s otpuštanjem dijela zaposlenika tijekom mrtve sezone.

Problem sezone i njezinog utjecaja na poslovanje gospodarskih subjekata nautičkog turizma kod chartera vrlo je sličan s marinama, odnosno charter slijedi tu situaciju u marini u kojoj se nalazi. Ali, dok marina, posebice ona u gradovima, održava svoju aktivnost tijekom cijele godine, charter svoju aktivnost gotovo da svodi na nulu. Sezonalnost je kod chartera visoko izražena. Kod *cruising-a*, problematika sezonalnosti ovisi o vrsti *cruising-a*.

3. Podjela nautičkog turizma

Podjela nautičkog turizma koja je danas općeprihvaćena u teoriji i praksi proizlazi iz podjele prema Michaelu Lucku. S obzirom na osjeljivost engleskog jezika, tekst u nastavku je izvorno prikazan. Michael Luck razvrstava nautički turizam u dvije kategorije: *Nautical tourism development* i *Anchoring tourism*, pri čemu druga kategorija obuhvaća *Cruise tourism*, *Marine sport tourism event* i *Yachting tourism*. Kao vrste nautičkog turizma, autor prepoznaje sidrenje, ronjenje, vodene parkove, sportove na moru te *cruising* i *yachting*. (Luck, 2007.)

Ovakva podjela ima podosta dodirnih točaka sa suvremenim razvrstavanjem nautičkog turizma:

1. Luke nautičkog turizma

- Sidrište
- Privezište
- Suhe marine
- Marine
  - I. kategorija
  - II. kategorija
  - III. kategorija

2. Charter

- Motorne jahte
  - Sa skipperom
  - Bez skippera
- Jahte na jedra
  - Sa skipperom
  - Bez skippera

3. Cruising

- Cruiseri
  - Veliki svjetski cruiseri
  - Lokalni cruiseri - old-timeri (dnevni i višednevni cruising)
- Luke za prihvata cruisera
  - Luke za prihvata velikih cruisera (specijalizirane i nespecijalizirane)

- Luke za prihvat domaćih malih old-timera (luke u malim mjestima i otočne luke)

Ova kategorizacija rezultat je dugotrajnih istraživanja i pažljivog oblikovanja izvora za razvrstavanje. Važno je istaknuti da je razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj pratio stari pravni okvir i sistem donošenja zakona. Međutim, za preciznije znanstveno razvrstavanje korištena je i Nacionalna klasifikacija djelatnosti (NKD) iz 2002. godine (Luković, T. i sur., 2015.):

61.10.1 Pomorski i obalni prijevoz putnika, što obuhvaća prijevoz brodovima ili čamcima za izlete, kružna putovanja i razgledavanja (cruising) te iznajmljivanje brodova s posadom za zabavu (charter s posadom)

71.40.1 Iznajmljivanje sportske opreme, u što spada iznajmljivanje čamca za zabavu (charter bez posade)

92.62.1 Djelatnost marina (marine)

Ova klasifikacija pruža strukturirani okvir za razumijevanje različitih aspekata nautičkog turizma i omogućuje detaljniju analizu djelatnosti i usluga unutar tog sektora.

3.1. Luke nautičkog turizma

Luka, kao sastavni dio pomorskog dobra, označava obalno područje usko povezano s morem, obuhvaćajući uređene kopnene i obalne površine, pristaništa, lukobrane, konstrukcije i druge infrastrukturne objekte. Njezina svrha je pružiti prostor za siguran privez, sidrenje i zaštitu brodova, jahti i plovila te omogućiti manipulaciju teretom, ukrcaj i iskrcaj putnika i roba, te razne druge gospodarske aktivnosti. Lukobrani, obalne strukture i objekti u luci zajedno omogućuju ne samo logističku podršku pomorskim operacijama, već i povezane ekonomske, prometne i tehnološke aspekte. Pravilnikom o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma, luke se razvrstavaju na sidrišta, privezišta (odlagališta plovnih objekata), suhe marine i marine. (Ivošević, 1995)

Sidrišta predstavljaju jednostavnije i često prirodne lokacije gdje se brodovi mogu sigurno sidriti tijekom kraćih razdoblja, nudeći putnicima osjećaj autentičnosti i prirodnosti. Privezišta, s druge strane, pružaju opremljene obale s vezovima gdje

plovila mogu pristati i osigurati siguran boravak. Suhe marine su inovativne strukture koje omogućuju podizanje plovila iz vode i čuvanje na suhom tijekom razdoblja kada nisu u upotrebi, čime se pomaže u očuvanju plovila i produžuje njihov životni vijek.

Marine, kao opsežnije luke nautičkog turizma, obuhvaćaju širok spektar usluga i sadržaja, uključujući privezišta, restorane, trgovine i razne zabavne aktivnosti, stvarajući tako kompleksno okruženje za putnike i nautičare. Marine i drugi objekti za pružanje usluga veza i smještaja plovnih objekata razvrstavaju se u vrste, dok se marine i kategoriziraju. Prema Pravilniku o razvrstavanju i kategorizaciji luka nautičkog turizma (NN, br. 72/08. i 120/19.), marine se označuju sidrima (dva sidra, tri sidra, četiri sidra i pet sidara). Marine koje već imaju rješenja prema starom Pravilniku (NN, br. 142/99., 47/00., 121/00., 45/01. i 108/01.) nemaju obvezu usklađivanja prema novom Pravilniku i kategorizirane su u marine prve, druge i treće kategorije. (Luković, T. i sur., 2015.)

Luke nautičkog turizma od posebne su važnosti za nautički turizam Hrvatske i po mnogim karakteristikama spadaju u strateški važnu gospodarsku vrstu turizma. Njihova je važnost lokalna i regionalna, ali skup svih regionalnih problema i mogućnosti razvoja čini nacionalni.

3.2. Charter

Charter u kontekstu nautičkog turizma označava praksu iznajmljivanja plovila, obično jahti ili brodica, s posadom ili bez posade, za određeni vremenski period. Načini i uvjeti obavljanja charter djelatnosti određeni su „Pravilnikom o uvjetima za obavljanje djelatnosti iznajmljivanja plovila sa ili bez posade i pružanje usluge smještaja gostiju na plovilu.“ (Luković, T. i sur., 2015.)

Charter kompanija je poslovni subjekt koji se specijalizirao za pružanje usluga iznajmljivanja plovila, poput jahti, brodica ili čamaca, turistima i putnicima. Ove kompanije omogućuju klijentima da iskuse plovidbu i boravak na vodi bez potrebe za posjedovanjem vlastitog plovila. Charter kompanije nude različite vrste chartera, uključujući opcije s posadom i bez posade, te se često prilagođavaju potrebama i preferencijama klijenata. Ove kompanije pružaju sveobuhvatne usluge koje uključuju rezervaciju plovila, organizaciju putovanja, pružanje informacija o destinacijama, upute

o sigurnosti i navigaciji te podršku tijekom cjelokupnog charter iskustva. Za opciju s posadom, kompanije osiguravaju iskusne skipere i druge članove posade koji brinu o tehničkim aspektima plovila i udobnosti putnika.

Ovisno o usluzi koju charter kompanija pruža, charter djelatnost razlikuje tri osnovna tipa proizvoda (Luković, T. i sur., 2015.):

1. Dnevni charter sa ili bez posade
2. Višednevni charter bez posade
3. Višednevni charter sa posadom

Dnevni charter je specifična vrsta chartera u nautičkom turizmu koja se odnosi na iznajmljivanje plovila, obično jahte ili brodice, za jedan dan ili kraće vremensko razdoblje. Dnevni charter u Hrvatskoj obavlja se raznim vrstama i tipovima plovila bez obzira na njihovu dužinu. U posljednjih desetak godina, ova ponuda bilježi kontinuirane stope rasta, a paralelno s porastom ponude raste i potražnja za ovom vrstom charter proizvoda.

Višednevni charter bez posade, poznat i kao *Bareboat* charter, podrazumijeva iznajmljivanje plovila korisniku bez prisustva profesionalne posade, na vremenski period tijekom kojeg putnici noće na plovilu. *Bareboat* charter obavlja se ponajviše tipičnim plovilima poznatih brodograditelja i to u gotovo 80% slučajeva su to brodice i jahte na jedra, neovisno je li riječ o jedrilicama ili katamaranima. Ponuda ove vrste chartera također kontinuirano raste.

Višednevni charter s posadom ili *crewed yacht* charter predstavlja najkompleksniju i najzahtjevniju uslugu chartera namijenjenu klijentima s visokim financijskim mogućnostima. Ovaj oblik chartera omogućuje putnicima da uživaju u luksuznoj plovidbi uz visok stupanj komfora. Tijekom takvog najma, plovilo dolazi s profesionalnom posadom koja se brine za sve potrebe putnika, uključujući pripremu obroka, održavanje plovila i pružanje visokokvalitetne usluge kako bi se osiguralo potpuno zadovoljstvo i udobnost gostiju. *Crewed yacht* charter obavlja se jahtama uglavnom dužim od 24 metara izgrađenim u cjelosti ili djelomično po narudžbi charter kompanije ili vlasnika plovila.

3.3. Cruising

Cruising, ili krstarenje predstavlja jedinstvenu i sve popularniju formu putovanja na moru. Državni zavod za statistiku definira *cruising* kao „turističko putovanje od nekoliko dana prema određenom itinereru kružnog tipa. Ova vrsta nautičkog turizma uključuje putovanje na luksuznim kruzera ili brodicama, često većim i dobro opremljenim plovilima. Kruzери često pružaju luksuzne kabine, restorane, bazene, zabavu, izlete na kopnu i druge sadržaje.

Luke za prihvat kruzera igraju ključnu ulogu u nautičkom turizmu. One se dijele na luke za prihvat velikih kruzera, koje su specijalizirane i opremljene za dočekivanje velikih svjetskih kruzera, pružajući im infrastrukturu i usluge potrebne za siguran i ugodan boravak. Specijalizirane luke često imaju dodatne sadržaje i usluge prilagođene potrebama putnika na velikim kruzera. Nespecijalizirane luke za prihvat velikih kruzera također omogućuju pristajanje ovih brodova, ali s manje specifičnih usluga.

Luke za prihvat domaćih malih *old-timer*-a čine drugu kategoriju. Ove luke, često smještene u manjim mjestima i na otocima, pružaju infrastrukturu za prihvat starijih, ali često šarmantnih i autentičnih plovila. Ove luke su važne za lokalni nautički turizam, pružajući podršku ljubiteljima *old-timer* brodova, koji mogu uživati u krstarenjima i istraživanju obalnih područja.

Cruise kompanije nude različite rute, destinacije i vrste krstarenja kako bi zadovoljile raznolike interese putnika. U svojoj ponudi obično imaju različite veličine brodova i raznolike sadržaje kako bi se prilagodile potrebama različitih skupina putnika. Također, *cruise* kompanije često pružaju različite usluge uključujući smještaj, obroke, zabavu i izlete na destinacijama koje posjećuju.

4. Nautički turizam Hrvatske

4.1. Nautički turizam u Hrvatskoj i ključni pokazatelji

Nautički turizam predstavlja značajan segment hrvatskog turističkog sektora. Hrvatska se ističe svojom obalom dugačkom više od 5.800 kilometara, s više od tisuću otoka i otočića te izuzetno povoljnim prirodnim uvjetima za nautičke aktivnosti.

Tijekom ljetnih mjeseci, nautički turizam doživljava svoj vrhunac s velikim brojem nautičara koji dolaze istražiti predivne obalne gradove, otoke i uvale Hrvatske. Nautičke destinacije poput Dubrovnika, Splita, Zadra i Pule privlače posjetitelje svojim bogatstvom kulturne baštine, prirodnim ljepotama i raznovrsnim aktivnostima na moru. Unatoč uspjehu, nautički turizam također suočava izazove kao što su sezonalnost, potreba za održavanjem i unaprjeđenjem infrastrukture, te očuvanje okoliša i pomorskih ekosustava. Ipak, Hrvatska kontinuirano radi na razvoju održivog nautičkog turizma kroz ulaganje u infrastrukturu, edukaciju, promociju i zaštitu okoliša. (A.M. Poljićak i sur., 2022.)

U nastavku, prikazan je kapacitet luka nautičkog turizma (Tablica 1). Ukupna površina njihova akvatorija iznosi 4 793 554 m² s 19 105 vezova:

Tablica 1. Kapacitet luka nautičkog turizma, stanje 31. kolovoza 2021. i 2022.

	2021.	2022.
Površina akvatorija, m ²	4 643 877	4 793 554
Broj vezova	18 942	19 105
Duljina razvijene obale za privez plovila (m)	73 705	75 171
Broj mjesta za smještaj plovila na kopnu	6 137	6 906
Ukupna površina prostora za smještaj plovila na kopnu (m ²)	741 049	796 555

Izvor: DZS, NAUTIČKI TURIZAM – Kapaciteti i poslovanje luka nautičkog turizma u 2022. (<https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29510>)

U 2022. godini, prosječna ukupna popunjenost kapaciteta vezova u lukama nautičkog turizma bila je 65,1%. Kada je riječ o vezovima u moru, njihova prosječna popunjenost iznosila je 73,2%, dok je za vezove na kopnu ta popunjenost iznosila 43,6%. Kada se radi o vezovima s stalnim ugovorom, prosječna popunjenost

kapaciteta vezova bila je nešto niža, i to 61,7%. Za plovila na stalnom ugovoru, prosječna popunjenost vezova u moru iznosila je 68,9%, dok je na kopnu iznosila 42,5%. (DZS, 2023)

Tijekom 2022. godine, luke nautičkog turizma zabilježile su ukupno 234,496 plovila u tranzitu, što predstavlja značajan porast od 11.6% u odnosu na prethodnu godinu. Najveći udio tih plovila, čak 50.2%, bili su ona koja su nosila hrvatsku zastavu. Slijede plovila u tranzitu pod zastavama Njemačke (12.9%), Italije (12.2%), Austrije (6.2%) i Slovenije (5.2%), čime zajedno čine 86.7% svih plovila u tranzitu. Iznosi plovila pod zastavom navedenih zemalja u 2022. godini bili su veći nego u prethodnoj godini, s rastom od 12.9% za Hrvatsku, 17.7% za Njemačku, 22.7% za Italiju, 1.9% za Austriju i značajnih 28.9% za Sloveniju.

Kada je riječ o vrsti plovila u tranzitu koja su koristila vezove u moru, najzastupljenije su bile jahte na jedra (59.5%), s motoriziranim jahtama (32.5%) i drugim vrstama plovila (8.0%) koje su slijedile. U usporedbi s prethodnom godinom, 2022. godine zabilježen je rast od 9.1% u broju jahti na jedra, 16.7% u broju motornih jahti i značajnih 29.8% u broju ostalih plovila.

Što se tiče duljine plovila koja su koristila veze u moru, većina ih je bila u rasponu od 12 do 15 metara, što čini 36.6% ukupnog broja plovila koja su koristila veze u moru. Slijede plovila duljine od 10 do 12 metara, koja čine 27.0% ukupnog broja plovila koja su koristila veze u moru.

U 2022. godini, na stalnom vezu u lukama nautičkog turizma bilo je ukupno 16,176 plovila, što predstavlja povećanje od 9.3% u usporedbi s 2021. godinom. Većina tih plovila, točnije 78.1%, koristila je vezove u moru, dok je 21.9% koristilo samo kopnene veze.

Što se tiče vrste plovila, najveći udio pripada motornim jahtama (48.9%), zatim slijede jahte na jedra (45.7%), dok ostala plovila čine 5.4% tog broja.

Što se tiče zastave plovila, najviše plovila na stalnom vezu bilo je pod hrvatskom zastavom (44.2%). Slijede plovila pod zastavama Njemačke (17.0%), Austrije (15.4%), Slovenije (5.6%), te Italije (3.1%). U usporedbi s 2021. godinom, zabilježen je porast broja plovila pod svim navedenim zastavama, s najvećim porastom za plovila pod

zastavom Slovenije (16.2%), Njemačke (7.0%), Hrvatske (6.0%), Austrije (3.6%), i Italije (1.3%).

Prema duljini plovila, najviše plovila na stalnom vezu bilo je duljine od 12 do 15 metara (tj. 32,4% od ukupnog broja plovila na stalnom vezu za koje je korišten vez u moru), zatim slijede plovila duljine od 10 do 12 metara (tj. 28% od ukupnog broja plovila na stalnom vezu za koje je korišten vez u moru).

Luke nautičkog turizma u 2022. ukupno su ostvarile 1,1 milijardu kuna prihoda bez PDV-a, što je za 14,4% više u odnosu na 2021. U tablici 2 prikazan je ostvareni prihod luka nautičkog turizma bez PDV-a.

Tablica 2. Ostvareni prihod luka nautičkog turizma bez PDV-a

	Prihod, tis. kuna		Indeks 2022./ 2021.
	2021.	2022.	
Republika Hrvatska	945.936	1.081.808	114,4
Primorsko-goranska županija	131.633	141.277	107,3
Zadarska županija	184.981	204.806	110,7
Šibensko-kninska županija	250.195	275.875	110,3
Splitsko-dalmatinska županija	211.106	259.646	123,0
Istarska županija	120.711	143.459	118,8
Dubrovačko-neretvanska županija	47.310	56.745	119,9

Izvor: DZS, NAUČKI TURIZAM – Kapaciteti i poslovanje luka nautičkog turizma u 2022. (<https://podaci.dzs.hr/2022/hr/29510>)

Najveći udio u ukupnim prihodima ili 758 milijuna kuna imali su prihodi od iznajmljivanja vezova (što je 70,0% od ukupno ostvarenog prihoda). U odnosu na 2021. prihod od iznajmljivanja vezova veći je za 12,5%.

Sve županije ostvarile su porast ukupnih prihoda u 2022. u odnosu na 2021., i to kako slijedi: Splitsko-dalmatinska za 23,0%, Dubrovačko-neretvanska za 19,9%, Istarska za 18,8%, Zadarska za 10,7%, Šibensko-kninska za 10,3% te Primorsko-goranska za 7,3%.

4.2. Razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj

Nautika je jedan od najprepoznatljivih i najuspješnije pozicioniranih turističkih proizvoda u Hrvatskoj. Ova zemlja se može pohvaliti iznimno atraktivnom i raznolikom obalom s više od tisuću otoka, te idealnim uvjetima za jedrenje tijekom većeg dijela godine. Uz to, izvrsna turistička infrastruktura i duga tradicija nautičkog turizma čine Hrvatsku jednom od najtraženijih europskih i svjetskih destinacija za ljubitelje nautike. (Hrvatska turistička zajednica, 2022.)

Počeci nautičkoga turizma u obalnome moru Hrvatske pojavljuju se na kraju 19.stoljeća i u prvoj polovici 20.stoljeća. Najznačajnije prekretnice događaju se kada jedrenjaci ustupaju mjesto parobrodima. Još 1820. godine, duž istočne obale Jadrana, uspostavljena je petnaestodnevna parobrodska linija Trst-Dubrovnik-Krf, što označava početak kružnih putovanja u ovim regijama. Intenzivnija izgradnja specijaliziranih luka za prijevoz brodova i jahti te boravak njihovih posada započela je tijekom 20. stoljeća.

Rani razvoj nautičkog turizma u Hrvatskoj započeo je u 1960-ima. Tada su izgrađene prve marine na obali Jadranskog mora kako bi se pružio smještaj i sigurno sidrište za jahte i brodice. Istra, posebno Pula i Rovinj, bila je jedno od prvih područja koja su privukla nautički turizam. Osim toga, Dalmacija, s obalnim gradovima poput Splita, Šibenika i Zadra, također je postala popularna među nautičarima.

Tijekom 1970-ih i 1980-ih godina, nautički turizam u Hrvatskoj doživljava daljnji razvoj. Izgrađene su nove marine, a postojeće su proširivane kako bi zadovoljile rastuću potražnju nautičara. Primjerice, ACI Marina Dubrovnik, koja je otvorena 1974. godine, postala je važno sidrište za jahte na jugu Hrvatske. ACI Marine (Adriatic Croatia International Club) odigrale su ključnu ulogu u razvoju nautičkog turizma, nudeći kvalitetne usluge i sigurnost za nautičare. Hrvatska je također bila atraktivna destinacija za nautičare iz susjednih zemalja, kao što su Italija, Njemačka i Austrija. Blizina Jadranskog mora i raznolikost otoka privukli su brojne turiste koji su željeli istražiti hrvatsku obalu jedrenjem ili plovidbom.

Nakon osamostaljenja Hrvatske 1991. godine, nautički turizam nastavlja rasti. Hrvatska postaje samostalna turistička destinacija s vlastitom promocijom i marketingom. Turizam, uključujući nautički turizam, postaje jedan od ključnih sektora za gospodarski razvoj zemlje. Tijekom 1990-ih, brojne su inicijative poduzete kako bi se unaprijedila ponuda za nautičare. Izgrađene su nove marine i modernizirane

postojeće. Infrastruktura je poboljšana, a obalne šetnice su uređene kako bi se pružio bolji pristup marinama i obali. Povećana je i ponuda usluga i sadržaja za nautičare, uključujući restorane, trgovine, servise i charter tvrtke.

U 21. stoljeću, nautički turizam u Hrvatskoj doseže novu razinu popularnosti. Hrvatska postaje prepoznata kao jedna od najatraktivnijih nautičkih destinacija na Mediteranu. Turisti iz cijelog svijeta dolaze kako bi istražili brojne otoke, uživali u kristalno čistom moru, prekrasnim plažama i raznolikim krajolicima.

Rast nautičkog turizma bio je izuzetno dinamičan do 2019. godine, posebno u pogledu nautičkog chartera - komercijalnog segmenta ponude koji je doživio snažan procvat. Međutim, dolaskom COVID pandemije, cijeli turistički sektor je pretrpio značajan pad potražnje, a nautički segment nije iznimka. Globalno turističko tržište je doživjelo opću kontrakciju, što je rezultiralo padom interesa za nautički charter i smanjenom potražnjom. (Hrvatska turistička zajednica, 2022.)

Hrvatska je domaćin mnogih nautičkih regata i događanja. Jedna od najpoznatijih je regata "Jadran" koja se održava svake godine. Ova regata privlači nautičare iz različitih zemalja koji se natječu u jedrenju duž obale Hrvatske. Također, Viška regata je popularan događaj koji privlači brojne ljubitelje jedrenja. Kako bi se dalje potaknuo razvoj nautičkog turizma, Hrvatska vlada i turističke agencije ulažu značajna sredstva u unaprjeđenje infrastrukture, održavanje visokih standarda i promociju hrvatske obale kao poželjne nautičke destinacije. Nastavlja se izgradnja novih marina i modernizacija postojećih, s naglaskom na očuvanje okoliša i održivosti.

5. Nautički turizam u Istarskoj županiji

5.1. Istra

Istra je poluotok smješten na sjeverozapadnom dijelu Hrvatske, okružen Jadranskim morem. Poznata je po svojoj izuzetnoj prirodnoj ljepoti, bogatoj kulturnoj baštini, gastronomskoj raznolikosti te raznolikim turističkim ponudama. Ova regija ima dugu povijest i značajnu kulturnu raznolikost koja je rezultat utjecaja različitih kultura kroz stoljeća.

Istra je poznata po svojim slikovitim priobalnim gradovima kao što su Pula, Rovinj, Poreč i Umag, koji privlače posjetitelje svojim starim gradskim jezgrama, bogatom poviješću i arhitekturom. U unutrašnjosti Istre, u selima smještenima na brežuljcima nalaze se vidikovci, vinogradi i maslinici uz autentičnu istarsku atmosferu.

Bogata kulturna baština Istarske županije odražava se kroz brojne crkve, dvorce, kaštela i arheološke nalaze. Također, Istra je poznata po rimskom amfiteatru u Puli, koji je jedan od najbolje očuvanih antičkih amfiteatara na svijetu. Gastronomska scena Istre ističe se vrhunskom hranom i vinima. Ova regija poznata je po tartufima, maslinovom ulju, svježem ribljem ulovu i raznovrsnim mesnim jelima. Istarska vina, kao što su malvazija i teran, također su prepoznata i cijenjena širom svijeta.

Prirodna ljepota Istre ogleda se u njenim obalnim pejzažima, skrivenim plažama, kristalno čistom moru i zelenim unutrašnjim krajolicima. Nacionalni park Brijuni sastoji se od otočja s bogatom florom i faunom te arheološkim nalazima, dok je Limski kanal impresivan prirodni fenomen koji nudi poglede na krajolik.

Turistička ponuda Istre raznolika je i obuhvaća razne aktivnosti, od nautičkog turizma i plažnih odmora do kulturnih obilazaka, biciklizma, planinarenja i gastronomskih doživljaja. Istra je također poznata po brojnim manifestacijama, festivalima i događanjima koji pružaju posjetiteljima priliku da dožive autentičnu istarsku kulturu i zabavu. Istarska županija se ističe kao značajna destinacija nautičkog turizma u Hrvatskoj. Njezina izuzetna obala, bogata kulturna baština i povoljna klima privlače nautičare iz cijelog svijeta. Osim brojnih marina i privezišta, Istra nudi raznovrsne aktivnosti poput ronjenja, ribolova, istraživanja obližnjih otoka i istraživanja

obalnih gradova. Ovaj segment turizma igra ključnu ulogu u gospodarstvu regije, generirajući značajne prihode i potičući lokalni razvoj.

5.2. Pregled nautičkog turizma u Istarskoj županiji

Istarska županija obuhvaća 445 kilometara morske obale. Početak značajnog razvoja pomorstva u Istri datira iz 1850. godine, kada je izgrađena Lučka Pula. Na području Istarske županije nalazi se sedam luka županijskog značaja: Pula, Brijuni, Rovinj, Poreč, Novigrad, Umag i Plomin. Također, Istra je povezana stalnom trajektnom vezom s otokom Cresom. Osim toga, postoje i drugi putnički pomorski prijevozi, kao što je sezonska veza između Pule i Malog Lošinja te Zadra. Također, postoje sezonske brodske turističke veze prema Veneciji iz turističkih mjesta kao što su Poreč, Rovinj, Umag i Pula.

5.2.1. Poreč

Poreč, smješten na zapadnoj obali Istre uz Jadransko more, ima dugu povijest kao popularna destinacija za nautički turizam. Kao dio obale bogate prekrasnim plažama i uvalama, Poreč nudi izvrsne mogućnosti za nautičke aktivnosti. Marine i luke u Poreču pružaju brojne usluge nautičarima, uključujući privezišta, servisiranje i opskrbu plovila te druge potrebne sadržaje. Porečki akvatorij pruža priliku za raznovrsne vodene aktivnosti poput jedrenja, ronjenja, ribolova i istraživanja obližnjih otoka.

Sve marine su izvrsno povezane s prometnim mrežama, omogućavajući nautičarima različite načine dolaska - automobilom, brodom ili zrakom. Na obalama Poreča, nautičari imaju mogućnost odabira između tri različite marine, svaka s vlastitim karakteristikama i ponudom.

Marina Poreč

U srcu grada Poreča, na južnom dijelu gradskog zaljeva, smještena je urbana marina koja nudi stabilne uvjete za bezbrižnu plovidbu i jedrenje tijekom cijele godine. Marina Poreč predstavlja sigurno utočište za plovila u svim vremenskim uvjetima i

otvorena je tijekom cijele godine. Svojom strateškom lokacijom i kvalitetnom infrastrukturom, privlači nautičare koji traže pouzdanu luku za svoja plovila.

Ova moderna marina raspolaže s 129 vezova u moru te kompletnom tehničkom i sanitarnom infrastrukturom. Dubina akvatorija Marine varira od 1 do 3,5 metra, a ulazak u marinu širok je 150 metara s dubinom ulaza od 3,5 metra. U sklopu marine, dostupna je benzinska postaja za brodove, a nedaleko se nalazi i 5-tonski dizalica. Suradnjom s poslovnim partnerima, Marina Poreč pruža stručnu i tehničku podršku nautičarima, osiguravajući im potrebnu pomoć.

Marina Poreč pruža različite usluge dostupne 24 sata dnevno. Gostima su na raspolaganju dnevni, mjesečni i godišnji vezovi za plovila duljine do 17 metara. Uključeno je i priključenje za struju i vodu, WiFi Hotspot, praonica rublja, parkiralište, moderno uređeni sanitarni čvor te meteo stanica. Marina također pruža asistenciju pri uplovljavanju i isplovljavanju, tehničku zaštitu mola te kontrolu pristupa molovima. Marina Poreč predstavlja idealnu kombinaciju funkcionalnosti, udobnosti i sigurnosti za nautičare.

Červar Porat

Najsjevernija marina udaljena je 6 km od centra Poreča, smještena u turističkom naselju Červar Portu. Ova marina ima ukupno 259 vezova za brodove veličina od 3 do 25 metara, s maksimalnim gazom do 5 metara. Također, posjeduje 30 vezova na kopnu te je opremljena s dvije dizalice kapaciteta 5 i 12 tona. Marina Červar Portu je otvorena tijekom cijele godine te nudi vezove koji omogućavaju korištenje struje i vode. Dodatno, marina ima vlastiti tehnički servis koji pruža usluge mehaničara, električara i drugih specijaliziranih struka.

Osim toga, u naselju se nalazi i nekoliko ugostiteljskih objekata, trgovina i drugih sadržaja koji doprinose ugodnom nautičkom iskustvu. Červar Porat predstavlja primjer kontinuiranog razvoja nautičkog turizma u Istri te privlači ljubitelje mora i plovidbe svojom idiličnom atmosferom i blizinom raznih atrakcija.

Marina Parentium

Marina Parentium je smještena u turističkom naselju Zelena Laguna, neposredno uz hotel Parentium, na udaljenosti od 6 km od grada Poreča. Ova marina nudi ukupno 184 vezova za brodove različitih veličina, omogućujući smještaj plovila do

40 metara duljine. Vezovi su opremljeni infrastrukturom za napajanje strujom i vodom. Marina Parentium posjeduje visokokvalitetnu tehničku podršku, uključujući servise za mehaniku, elektroniku i druge potrebne usluge. Otvorena je tijekom cijele godine te pruža siguran zaklon za plovila u svim vremenskim uvjetima. Osim toga, u sklopu marine nalazi se restoran, kafić i trgovine kako bi gostima pružila potpuno iskustvo udobnosti i zadovoljstva.

5.2.2. Umag

Umag, smješten na zapadnoj obali Istre, predstavlja važnu destinaciju nautičkog turizma u Hrvatskoj. Ova gradska marina nudi nautičarima raznovrsne mogućnosti i sadržaje. Umag je poznat po svojoj sportskoj i rekreativnoj ponudi, a to se odražava i na nautički turizam. ACI Marina Umag posjeduje kapacitet za 475 vezova za brodove duljine od 5 do 20 metara. Gosti imaju pristup osnovnim uslugama poput vode i struje na vezovima te sanitarnim čvorovima.

Marina je opremljena modernim sadržajima i infrastrukturom kako bi osigurala udobnost i sigurnost nautičara tijekom njihova boravka. Okružena je prekrasnom prirodom i bogatom gastronomskom ponudom te pruža priliku za istraživanje okolnih prirodnih ljepota i kulturnih atrakcija. Uz to, Umag je idealno polazište za ljubitelje aktivnosti na vodi, kao što su jedrenje, ronjenje, ribolov i razni vodeni sportovi.

5.2.3. Rovinj

ACI Marina Rovinj

ACI Marina Rovinj predstavlja jedno od istaknutih nautičkih odredišta u regiji. ACI Marina Rovinj ima kapacitet za više od 300 vezova, prilagođenih različitim veličinama plovila. Uz osnovne usluge kao što su priključak za struju i vodu na vezovima te sanitarni čvorovi, marina nudi i dodatne pogodnosti kao što su restorani, barovi, trgovine, servisi, tehnika, i mnoge druge.

Ova moderna marina nudi luksuzne usluge i sadržaje za nautičare te je popularna destinacija među vlasnicima jahti i brodova. U 2019. godini završena je opsežna rekonstrukcija morskog i kopnenog dijela ACI marine Rovinj. Nova ACI

Marina Rovinj predstavlja suvremenu marinu izvanrednog dizajna, opremljenu najnovijim tehnološkim rješenjima te pruža sve usluge najvišeg standarda u svjetskom nautičkom turizmu. Ovom rekonstrukcijom postignuta je obnova i podizanje kvalitete marinskog prostora kako bi se omogućila bolja iskustva nautičarima i gostima.

Valalta

Prva i jedina naturistička lučica na Jadranu, raspolaže s vezovima u moru i na kopnu, idealnim za manje sportske čamce kao i za veće jahte. Ova marina nudi svojim gostima siguran smještaj za plovila, priključke za vodu i struju na molovima, usluge servisiranja te podizanja i spuštanja plovila, spust za plovila i sanitarni prostor s toplom i hladnom vodom. Dubina vode u marini omogućuje gaz od 1,5 do 6 metara.

5.2.4. Pula

ACI Marina Pula

ACI Marina Pula je prestižna luka za jahte smještena u istarskom gradu Puli. Kao dio renomiranog ACI lanca marina, ACI Marina Pula pruža visokokvalitetne usluge i sadržaje za nautičare koji posjećuju ovu destinaciju. Marina se ističe modernim dizajnom, tehnološkim rješenjima i brojnim uslugama kako bi zadovoljila potrebe zahtjevnih nautičara. Smještena je u slikovitom okruženju i nudi izvanredan pristup prekrasnom istarskom priobalju.

Marina ima obilje vezova različitih veličina i kapaciteta te omogućava vezanje plovila do 40 metara duljine. Osim vezova u moru, ACI Marina Pula nudi i vezove na kopnu. Svaki vez opremljen je priključkom za vodu i struju. Uz to, marina ima modernu tehničku infrastrukturu koja uključuje servise za popravak i održavanje plovila.

Za nautičare i goste marina nudi restorane, kafiće, trgovine, pristup internetu te razne rekreativne sadržaje. ACI Marina Pula također organizira događaje, regate i kulturne manifestacije koje doprinose bogatom iskustvu posjetitelja. S obzirom na svoju blizinu povijesnom centru grada Pule i brojnim atrakcijama u okolici, ACI Marina Pula privlačna je destinacija za ljubitelje nautičkog turizma koji žele istražiti bogatu baštinu i ljepote istarskog priobalja.

Marina Veruda

Marina Veruda, smještena u blizini Pule u Istri, predstavlja atraktivnu nautičku destinaciju koja nudi sveobuhvatan doživljaj morske avanture. S više od 630 vezova za plovila do 40 m, marina omogućuje siguran smještaj i pristup modernoj infrastrukturi poput priključaka za struju i vodu te sanitarnih čvorova. Njezin povoljan položaj i blizina grada omogućuju gostima istraživanje lokalnih znamenitosti, kulture i gastronomije. Marina Veruda se također ističe posvećenošću održivosti i zaštiti okoliša, pružajući nautičarima ne samo udobnost, već i odgovornost prema morskom okruženju.

Bunarina

Marina Bunarina, smještena nedaleko od Pule, predstavlja modernu nautičku destinaciju koja pruža raznolike usluge za nautičare i ljubitelje mora. S kapacitetom od preko 400 vezova za plovila različitih veličina, marina omogućuje udoban smještaj i pristup potrebnim sadržajima poput priključaka za struju, vodu te sanitarnih čvorova. Njezin povoljan položaj blizu grada Pule i atraktivnih prirodnih i kulturnih znamenitosti čini je privlačnom destinacijom za istraživanje. Marina Bunarina također pokazuje angažman prema očuvanju okoliša i ekološkoj odgovornosti, doprinoseći tako održivom razvoju nautičkog turizma u regiji.

5.2.5. Medulin

Marina Medulin nudi 85 vezova smještenih u moru, svaki sa osiguranim pristupom vodi i struji, te uključenim sadržajem poput sanitarija, besplatnog WiFi-a i jednog parkirnog mjesta. Sigurnost marinske infrastrukture i pratećeg područja osigurana je neprekidnim nadzorom 24 sata dnevno. Dubina u marini varira od 1,5 metara do 2,8 metara, a maksimalna duljina plovila koje se može smjestiti iznosi 19,99 metara. S posebnim naglaskom na sigurnost, cijelo područje marine pokriva sustav video nadzora, dodatno pridonoseći osjećaju sigurnosti i udobnosti nautičara koji koriste ovu modernu i dobro opremljenu marinu.

5.3. SWOT analiza nautičkog turizma u Istri

SWOT analiza nautičkog turizma u Istri predstavlja duboko razmatranje njegovih unutarnjih snaga (*Strengths*) i slabosti (*Weaknesses*), kao i vanjskih prilika

(*Opportunities*) i prijetnji (*Threats*). Ova analiza omogućuje bolje razumijevanje trenutnog stanja i perspektiva nautičkog turizma u ovoj regiji.

(S) Snage

- Istra posjeduje bogato prirodno i kulturno naslijeđe, atraktivne obalne krajobraze te brojne povijesne i kulturne znamenitosti, što privlači nautičke turiste.
- Pristup Jadranskom moru, visoka kvaliteta usluga i infrastrukture te dobra prometna povezanost dodatno potiču razvoj nautičkog turizma.
- Povezanost s drugim turističkim atrakcijama i mogućnostima, kao i blizina međunarodnih aerodroma, čine Istru atraktivnom destinacijom za nautičke putnike.

(W) Slabosti

- Iako Istra ima znatne prednosti, neka područja nautičkog turizma zahtijevaju unaprjeđenje.
- To uključuje povećanje broja i kvalitete nautičkih marina te pratećih sadržaja kako bi se zadovoljile potrebe različitih tipova plovila i turista.
- Također, sezonalnost predstavlja izazov, s većom koncentracijom turista tijekom ljetnih mjeseci.

(O) Prilike

- Istra ima priliku iskoristiti svoje prirodne i kulturne resurse za daljnji razvoj nautičkog turizma tijekom cijele godine.
- Uvođenje inovativnih usluga poput tematskih tura, vodenih sportova i kulturnih doživljaja može privući raznoliku skupinu nautičkih turista.
- Također, suradnja s drugim regijama i državama može potaknuti promociju i razmjenu iskustava.

(T) Prijetnje

- Konkurencija s drugim nautičkim destinacijama unutar Mediterana i šire može utjecati na atraktivnost Istre.
- Osim toga, ekonomske i političke promjene na globalnoj razini, kao i promjene u klimatskim uvjetima i pomorskoj zaštiti, mogu utjecati na stabilnost nautičkog turizma.

Obrada autora prema: Perkov, D. (2017) SWOT analiza hrvatskog nautičkog turizma, *Suvremena trgovina* : stručni časopis za trgovinu, Vol.42, 2, str. 20-23

Ukupno gledajući, SWOT analiza nautičkog turizma u Istri pruža dublji uvid u njegove unutarnje i vanjske karakteristike, pomažući u identificiranju ključnih čimbenika za daljnji razvoj ove važne turističke djelatnosti.

6. Nautički turizam Južne Istre - istraživanje

6.1. Metodologija istraživanja

Za uzorak istraživanja odabrane su sveukupno 4 marine i luke u Istri: Luka Volme, Marina Pula, Marina Polesana i Marina Medulin. Ova selekcija omogućila je prikupljanje relevantnih informacija od ključnih aktera u nautičkom turizmu regije.

Glavni cilj istraživanja bio je razumjeti ekonomske i održive učinke nautičkog turizma na destinacije u Istri. Fokus je bio na procjeni kako nautički turizam doprinosi lokalnom gospodarstvu i načinima na koje se održivost promišlja i provodi u nautičkom sektoru. Ispitanici su bili voditelji marina koji su imali dubinsko razumijevanje industrije nautičkog turizma u Istri.

Intervju je proveden tijekom kolovoza, putem e-pošte i sastojao se od deset pažljivo osmišljenih pitanja usmjerenih na različite aspekte nautičkog turizma. Pitanja su se doticala ekonomske dobiti, održivosti, infrastrukture, promjena u potražnji i drugih relevantnih tema. Nakon provedenih intervjuja provedena je tematska analiza transkripata kako bi se identificirali ključni nalazi, obrasci i zaključci. Analizom odgovora, identificirani su ključni zaključci i saznanja vezana za ekonomske i održive učinke nautičkog turizma u Istri.

U nastavku prikazana su pitanja iz upitnika:

1. Koju vrstu plovila najviše koriste gosti Vašoj marini u Istri? Jeste li primijetili promjene u preferencijama gostiju tijekom proteklih godina?
2. Kako nautički turizam u Istri doprinosi lokalnom gospodarstvu? Koje vrste usluga i industrija imaju koristi od posjeta nautičkih turista?
3. Kakva je vaša procjena utjecaja nautičkog turizma na zapošljavanje u regiji? Koliko ljudi radi izravno ili neizravno u vezi s nautičkim turizmom?
4. Koje aktivnosti ili događaji privlače nautičke turiste u Istru? Koje mjere poduzimate za promociju tih aktivnosti i privlačenje većeg broja gostiju?
5. Kako se Vaša marina za Istru integrira u lokalnu zajednicu? Imate li suradnju s lokalnim dobavljačima, ugostiteljskim objektima ili drugim turističkim ponuđačima?

6. Koje inicijative poduzimate kako biste osigurali održivost nautičkog turizma u Istri? Postoje li posebni programi ili politike usmjereni na zaštitu okoliša ili očuvanje kulturne baštine?
7. Kako Vaša marina surađuje s drugim marinama i turističkim agencijama u regiji? Postoje li inicijative za zajedničko promoviranje nautičkog turizma u Istri?
8. Koje su perspektive za budući razvoj nautičkog turizma u Istri? Imate li planove za unaprjeđenje ili proširenje ponude u marini?
9. Koji su najveći izazovi s kojima se susrećete u vođenju marine za južnu Istru? Kako se nosite s tim izazovima i radite na njihovom prevladavanju?
10. Koji su vaši zaključci i preporuke za daljnji razvoj nautičkog turizma u Istri?

6.2. Rezultati istraživanja

Rezultati istraživanja prikazani su najprije kao sažetak odgovora po pitanju, a zatim su u nastavku detaljno analizirani po marini/luci.

Tablica 3. Sažetak odgovora istraživanja

Područje ispitivanja	Odgovor
Preferencije plovila	Gosti najviše koriste jedrilice (plovi se jedrima, iako ima i malih motora), a primijetili smo porast popularnosti katamarana.
Doprinos lokalnom gospodarstvu	Nautički turizam bilježi enorman rast i doprinosi gospodarstvu, s najvećim koristima za servisere i ugostitelje.
Utjecaj na zapošljavanje	S rastom nautičkog turizma otvaraju se nova radna mjesta, uključujući uredske poslove i recepciju.
Aktivnosti i privlačnosti	Privlače ih ljepota mora, gurmanske manifestacije i yacht week. Za privlačenje većeg broja gostiju konstantno ulaganje i slušanje njihovih želja ključne su mjere.
Integracija u lokalnu zajednicu	Marina se integrira u lokalnu zajednicu putem iznajmljivanja poslovnih prostora lokalnim

	poduzetnicima i suradnjom s turističkim zajednicama.
Održivost i zaštita okoliša	Radimo na konkurentnim cijenama i očuvanju prirodnih i kulturnih resursa te pridržavanju strogih standarda.
Suradnja s drugim marinama	Suradnja s drugim marinama je ključna za napredak nautičkog turizma, a zajedničke promocije putem sajмова su učinkovite.
Budući razvoj i planovi	Planiramo proširenje kapaciteta marina i otvaranje novih smještajnih i ugostiteljskih objekata.
Izazovi u vođenju marine	Izazovi uključuju konstantan upit za vezovima i komunikaciju s potencijalnim klijentima.

Izvor: izrada autora

Luka Volme

Na temelju prikupljenih odgovora iz Luke Volme, dobiven je uvid u nekoliko ključnih aspekata nautičkog turizma u Istri. Prvo, motorne jahte dominiraju kao preferirana vrsta plovila za goste ove marine, a stabilnost tih preferencija tijekom proteklih godina sugerira dosljednu potražnju za ovim tipom plovila. Drugo, nautički turizam ima značajan ekonomski doprinos lokalnom gospodarstvu, utječući na sektore kao što su marine, servisi za održavanje plovila i ugostiteljstvo, čime se stvara višestruki učinak na bruto domaći proizvod (BDP) regije. Isto tako, Luka Volme izražava posvećenost zaštiti okoliša i poštivanju ekoloških regulativa, što ukazuje na svijest o potrebi očuvanja prirodnih ljepota koje privlače nautičke turiste u Istru. U pogledu budućeg razvoja, Luka Volme vidi potrebu za kontinuiranim podizanjem kvalitete usluga, a naglasak je i na podršci održivom razvoju otoka, koji igraju ključnu ulogu u nautičkom turizmu u regiji. Ispitanik ističe kako se poboljšanje kvalitete usluga i ekološka osviještenost smatraju ključnim faktorima za unaprjeđenje iskustva gostiju i poticanje daljnjeg rasta turizma u Istri.

Marina Pula

Ispitanik iz Marine Pula dao je zanimljive uvide u nautički turizam u Istri. Prema njihovim saznanjima, najčešće korištene vrste plovila u ovoj marini su jedrilice, iako su

primijetili porast popularnosti katamarana tijekom proteklih godina. Nautički turizam značajno doprinosi lokalnom gospodarstvu, pružajući koristi servisnim sektorima poput popravaka plovila i ugostiteljstva. Osim toga, nautički turizam stvara nova radna mjesta u regiji, a Marina Pula zapošljava tisuće ljudi izravno i neizravno. Što se tiče atrakcija za nautičke turiste, ljepota morskog okoliša i obale, gurmanske manifestacije te događaji poput Yacht Week-a privlače posjetitelje. Marina Pula također surađuje s lokalnom zajednicom, ima zakupljene ugostiteljske i servisne objekte, te surađuje s turističkim zajednicama Hrvatske.

Kako bi osigurali održivost nautičkog turizma, Marina Pula pridržava se konkurentnih cijena i usklađuje s ekološkim i kulturnim regulativama. Suradnja s drugim marinama i turističkim agencijama te zajedničko promoviranje nautičkog turizma ključni su elementi za napredak sektora. Ispitanik navodi kako za budući razvoj, Marina Pula planira poboljšati kvalitetu i proširiti ponudu vezova kako bi pružila bolje iskustvo gostima. Izazovi u vođenju marine uključuju konstantan upit za vezovima i komunikaciju s potencijalnim klijentima, no ti izazovi su doživljeni kao dinamični i ne monotoni aspekti posla. Sve u svemu, zaključci ukazuju na potrebu za stalnim napretkom i investicijama u nautički turizam u Istri kako bi se poboljšalo iskustvo gostiju i pridonijelo gospodarskom rastu destinacije.

Marina Polesana

Marina Polesana privlači različite vrste plovila, uključujući jedrilice i motorna plovila, s primjetnim porastom vlasnika motornih plovila veće dužine. Nautički turizam značajno doprinosi lokalnom gospodarstvu, pružajući koristi servisnim sektorima, ugostiteljstvu, prijevozu i smještaju. Osim toga, nautički turizam stvara brojna radna mjesta, uključujući poslove u marinama, servisu plovila, *conciierge* usluge i IT sektoru. Različite aktivnosti i događaji privlače nautičke turiste u Istru, uključujući regate, vinske manifestacije i adrenalinske doživljaje.

Marina Polesana integrirana je u lokalnu zajednicu kroz zapošljavanje lokalne radne snage i suradnju s lokalnim dobavljačima i ugostiteljima. Održivost nautičkog turizma postiže se kroz konkurentne cijene i zaštitu okoliša, uključujući filtriranje i odgovorno odlaganje otpada. Suradnja s drugim marinama u regiji i zajedničko promoviranje nautičkog turizma ključni su za uspjeh sektora. Budući razvoj nautičkog turizma u Istri uključuje planove za proširenje kapaciteta u marinama kako bi se

postiglo bolje iskustvo gostiju. Iako postoje izazovi u vođenju marine, poput konstantne organizacije i komunikacije, dinamičnost posla čini ga užitkom. Zaključci istraživanja naglašavaju potrebu za usklađivanjem smjernica i kapaciteta kako bi se postigao održiv rast nautičkog turizma u Istri.

Marina Medulin

Prema odgovorima ispitanika iz Marine Medulin, gosti AYC marine najviše koriste jedrilice duljine 10-16 metara za višednevna krstarenja i nije zabilježena značajna promjena u njihovim preferencijama. Iako je nautički turizam u Istri pretežno polazna točka za nautičare koji često putuju prema drugim destinacijama, i dalje pridonosi lokalnom gospodarstvu kroz poslove servisiranja flote i opskrbe plovila. Ovaj sektor također ima utjecaj na zapošljavanje, pružajući radna mjesta u održavanju flote tijekom cijele godine. Unatoč svojoj usmjerenosti na polaznu točku, Istra privlači nautičke turiste zbog svoje blizine glavnim emitivnim tržištima, kao što su Njemačka, Austrija, Slovenija i Italija.

Suradnja AYC marine s lokalnim serviserima plovila doprinosi integraciji marine u lokalnu zajednicu. Međutim, čini se da nema posebnih inicijativa ili politika usmjerenih na očuvanje okoliša ili kulturne baštine u nautičkom sektoru. Također, nema značajnije suradnje s drugim marinama ili turističkim agencijama u regiji kako bi se zajedno promovirao nautički turizam. Perspektive za budući razvoj nautičkog turizma u Istri uključuju proširenje broja veza kako bi se udovoljilo povećanoj potražnji. Unatoč izazovima poput ponavljanja istih zadataka iz sezone u sezonu, nema specifičnih preporuka za daljnji razvoj nautičkog turizma u Istri, osim proširenja kapaciteta vezova kako bi se privukao dodatni turistički promet i poboljšalo iskustvo gostiju.

7. Zaključak

Može se zaključiti da nautički turizam ima ključnu ulogu u turističkom sektoru Hrvatske. Povijesni razvoj, regulativa, ekonomska analiza i sezonalnost su samo neki od mnogobrojnih faktora koji oblikuju ovu važnu granu turizma. Povezanost s obalnim identitetom, bogata kulturna baština i prirodne ljepote obogaćuju nautičko iskustvo, čineći Hrvatsku atraktivnom destinacijom za nautičke entuzijaste iz cijelog svijeta. Iako nautički turizam donosi značajne ekonomske koristi, suočava se i s izazovima, posebno sezonalnosti. "Mrtva sezona" pruža priliku za obnovu i pripremu za sljedeću sezonu, ali isto tako zahtijeva strategije kako bi se ublažili njezini negativni utjecaji.

Analizirajući informacije dobivene iz različitih marina u regiji Istre, dobiven je detaljan uvid u nautički turizam te regije. Unatoč različitim preferencijama gostiju u pogledu vrsta plovila, primjetan je konstantan interes za jedrilicama, dok su katamarani postali sve popularniji. Ovaj trend zahtijeva prilagodbe u ponudi i uslugama kako bi se privukao raznoliki nautički segment turista. Nadalje, nautički turizam značajno doprinosi lokalnom gospodarstvu. Marine služe kao pokretači poslovnih aktivnosti, potičući održavanje plovila, trgovinu nautičkom opremom i ugostiteljstvo. Također, ovaj sektor pruža značajnu zapošljavajuću snagu kako izravno, tako i neizravno, potičući gospodarski rast u regiji. S druge strane, nautički turizam suočava se s izazovima, uključujući povećanu potražnju za vezovima, konkurenciju i potrebu za održivim praksama. Strateško upravljanje ključno je za rješavanje ovih izazova i osiguravanje dugoročnog razvoja sektora. Važna točka je i suradnja između marina i turističkih agencija u regiji. Njihova sinergija i zajednička promocija mogli bi dalje povećati atraktivnost regije za nautičke turiste.

Kako bi se osigurao daljnji razvoj nautičkog turizma u Istri i poboljšalo iskustvo gostiju, ključno je povećati kapacitete vezova, posebno u manjim mjestima, te uspostaviti programe za zaštitu okoliša i kulturne baštine. Ove mjere mogu potaknuti održiv rast sektora i doprinijeti gospodarskom prosperitetu destinacije.

Nautički turizam je dinamičan tip turizma koji zahtijeva kontinuirano praćenje i istraživanje kako bi se pravodobno uočavale i objašnjavale promjene na tržištu, s ciljem uspostavljanja prepoznatljive pozicije Hrvatske na turističkom tržištu kao prepoznatljive turističke i nautičke destinacije s višim standardom kvalitete i raznolikošću turističke

ponude. S obzirom na trendove ka održivosti i sve veću popularnost nautičkog turizma, budućnost sektora obećava. Integracija održivih praksi, ulaganje u infrastrukturu te promicanje raznovrsnih nautičkih iskustava mogu dodatno povećati konkurentnost Hrvatske na globalnoj nautičkoj sceni. Kako se razvija u skladu s promjenama u turističkom okruženju, nautički turizam ostaje ključni čimbenik ekonomskog rasta i prepoznatljivosti Hrvatske kao atraktivne destinacije za ljubitelje mora i plovidbe.

Literatura

1. A.M. Poljićak i sur. (2022.). Nautical Tourism – Case Study in the Republic of Croatia. *LOGI – Scientific Journal on Transport and Logistics*, Vol. 13 No. 1 .
2. Čavlek, N., & Vikonić, B. (2001). *Rječnik turizma*. Zagreb: Masmedia.
3. DZS. (2023). *NAUTIČKI TURIZAM – Kapaciteti i poslovanje luka nautičkog turizma u 2022*. Zagreb: Državni zavod za statistiku.
4. Hrvatska turistička zajednica. (2022.). *Nautički turizam Hrvatske - nautički charter – izdanje 2022*.
5. Hrvatski sabor. (2017). Zakon o pružanju usluga u turizmu N.N. 130/2017. Zagreb: Narodne Novine.
6. Hrvatski Sabor. (2023). *Zakon o pomorskom dobru i morskim lukama N.N. 83/2023*. Zagreb: Narodne Novine.
7. Hunziker, W., & Krapf, K. (1942.). *Allgemeine Fremdenverkehrslehre*. Zurich.
8. Ivošević, D. (1995). *Nautički turizam Hrvatske*. Novigrad.
9. Luck, M. (2007.). *Nautical tourism: Concepts and Issues Elmsford*. New York: Cognizant Communication Corporation.
10. Luković, T. i sur. (2015.). *Nautički turizam Hrvatske*. Split: Redak.

Popis tablica

Tablica 1. Kapacitet luka nautičkog turizma, stanje 31. kolovoza 2021. i 2022.	19
Tablica 2. Ostvareni prihod luka nautičkog turizma bez PDV-a	21
Tablica 3. Sažetak odgovora istraživanja	32

Sažetak

U ovom radu istražena je dinamika nautičkog turizma s posebnim fokusom na Istarsku županiju, uključujući njene ključne destinacije poput Poreča, Umaga, Rovinja, Pule i Medulina. Analizirane su posebne karakteristike nautičkog turizma, uključujući izazove poput koncesija i sezonalnosti. Također, provedena je analiza nautičkog turizma u Istri putem intervjua, kako bi se bolje razumjelo trenutno stanje i perspektive ovog sektora. Na temelju provedenog istraživanja, doneseni su zaključci i preporuke za unaprjeđenje nautičkog turizma u regiji, s ciljem poticanja gospodarskog rasta i poboljšanja iskustva nautičkih turista.

Ključne riječi: nautički turizam, nautički turizam Hrvatske, nautički turizam u Istri, sezonalnost, nautika, turizam, marine i luke u Istri.

Summary

This paper explores the dynamics of nautical tourism with a specific focus on the Istrian County, including its key destinations such as Poreč, Umag, Rovinj, Pula, and Medulin. Special characteristics of nautical tourism were analyzed, encompassing challenges like concessions and seasonality. Furthermore, an analysis of nautical tourism in Istria was conducted through interviews to gain a better understanding of the current state and prospects of this sector. Based on the research findings, conclusions and recommendations were made to enhance nautical tourism in the region, aiming to stimulate economic growth and improve the experience of nautical tourists.

Keywords: nautical tourism, Croatian nautical tourism, Istrian nautical tourism, seasonality, nautics, tourism, marinas and ports in Istria.